

Yhteistoiminta-alueet

Talous- ja toimintatilasto

Mikko Mehtonen
Erityisasiantuntija
Kuntaliitto – kuntatalous

Yleistä

- Yhteistoiminta-alue on kunnallisessa palvelutuotannossa runsaasti yleistynyt palvelujen organisointimuoto, jossa isäntäkunta, kuntayhtymä tai näiden liikelaitos tuottaa palveluita sopimus- tai jäsenkunnille
- Isäntäkunnat saattavat myös toimia palveluiden tilaajina, jolloin isäntäkunta tilaa osan ja tuottaa osan sopimuskunnille järjestetyistä palveluista
- Yhteistoiminta-alueisiin liittyy usein ns. läpilaskutuksia, joissa kolmas osapuoli toimii palvelujen tilaajana. Esim. isäntäkunta saattaa tilata sopimus- tai jäsenkuntien puolesta palvelut ulkopuoliselta tuottajalta

Yhteistoiminta-alueet, käydään läpi:

1) Muut palvelut

1. Isäntäkunta tuottaa tai tilaa
2. KY tuottaa tai tilaa
3. Isäntäkunnan liikelaitos tuottaa
4. KY:n liikelaitos tuottaa

2) Opetuspalvelut (taulukko 41)

1.1 Isäntäkunta tuottaa tai tilaa

- Tilanne, jossa kunnat ovat sopineet keskinäisestä yhteistoiminnasta ja jossa jokin kunnista toimii isäntäkuntana
- Isäntäkunta toimii palveluiden järjestäjänä ja/tai tuottajana sopimuksesta riippuen, jolloin se on velvollinen tuottamaan sovitut palvelut sopimuskunnille
- Palveluiden tuottaminen perustuu sopimukseen ja se saattaa koskea vain tietty tai useita palveluita

1.1 Isäntäkunta tuottaa tai tilaa

Taulukko 01 - Isäntäkunta

- Isäntäkunta ilmoittaa kaikki palvelun järjestämisestä aiheutuneet kustannukset ja tuotot tehtävittäin todellisen toiminnan mukaan
- Omille kuntalaisille ostetut palvelut kirjataan *asiakaspalveluiden ostoisiin (pl. Kollektiivipalv.)*
- Sopimuskunnille ostetut palvelut kirjataan *muiden palveluiden ostoiksi*
- *Asiakaspalvelujen ostojen* tulee vastata taulukkoon 54 ilmoitettuja ostopalveluita
- Sopimuskunnilta saadut maksuosuudet kirjataan myyntituloihin kunnilta, joiden tulee vastata taulukkoon 54 ilmoitettuja myytyjä palveluita

1.1 Isäntäkunta tuottaa tai tilaa

Taulukko 01 - Sopimuskunta

- Isäntäkunnalle maksettu maksuosuus kirjataan *asiakaspalveluiden ostoiksi* kunnilta tehtävittäin
- Kollektiivipalveluissa (tehtäväluokat 110, 201, 270, 301, 350, 440–480, 535–555, 610–669) maksuosuus kirjataan *muiden palveluiden ostoiksi*, koska asiakas ei ole todennettavissa
- *Asiakaspalvelujen ostojen* tulee vastata taulukkoon 54 ilmoitettuja ostopalveluita

1.1 Isäntäkunta tuottaa tai tilaa

Taulukko 01 - Sopimuskunta

- Mikäli sopimuskunta omistaa palvelujen tuotannossa käytettävät kiinteistöt, joista isäntäkunta maksaa vuokraa, kirjataan kiinteistöihin liittyvät todelliset menot ja kyseinen vuokratulo sopimuskunnan käyttötalousoosassa tehtävälle 535 *Toimitila- ja vuokrauspalvelut*

1.1 Isäntäkunta tuottaa tai tilaa

Taulukko 01

Isäntäkunta tuottajana tai tilaajana taulukko 01

Tuotantokustannukset	Maksusuudet	Ostetut lopputuotepalvelut
Isäntäkunta Palkat ja palkkiot Palvelujen ostot Aineet ja tarvikkeet Vuokrat Jne.	Myyntitulot kunnilta (5220)	<u>Sopimuskuntalaisille:</u> Muiden palveluiden ostot (0600) <u>Isäntäkuntalaisille:</u> Asiakaspalveluiden ostot (0510-0540)
Sopimuskunta	Asiakaspalvelujen ostot kunnilta (0520)	Asiakaspalvelujen ostot kunnilta (0520)

1.1 Isäntäkunta tuottaa tai tilaa

Taulukko 54 - Isäntäkunta

- Isäntäkunta ilmoittaa sarakkeella *01 Itse tuotetut* kaikki yhteistoiminta-alueen kunnille itse tuotetut palvelut, ml. omat ja muille kunnille tuotetut palvelut
- Isäntäkunta ilmoittaa sarakkeella *02 Siitä: myydyt* sopimuskunnille tuotetut palvelut. Sarakkeelle 02 siis ilmoitetaan itse tuotetut palvelut, jotka isäntäkunta on myynyt.
- Sarakkeille *03-06 Ostetut palvelut* isäntäkunta ilmoittaa ainoastaan omille kuntalaisilleen ostamansa palvelut. Isäntäkunta ei ilmoita sopimuskunnille ostettuja palveluita taulukkoon 54 (koska ne ovat *muiden palveluiden ostoja*).

1.1 Isäntäkunta tuottaa tai tilaa

Taulukko 54 - Sopimuskunta

- Isäntäkunnalta ostetut palvelut ilmoitetaan sarakkeella 04 *kunnilta ostetut*. Palvelut ilmoitetaan sarakkeelle 04 *Kunnilta ostetut* vaikka isäntäkunta ostaisi ne ulkopuoliselta tuottajalta.

1.1 Isäntäkunta tuottaa tai tilaa

Taulukko 54 - numeroesimerkki

- Isäntä tuottaa 100, 60 itselleen ja 40 sopimuskunnalle
- Lisäksi isäntä ostaa muilta itselleen 20 ja sopimuskunnalle 20

	Itse tuotetut 1	Siitä: myydyt 2	Valtiolta ostetut 3	Kunnilta ostetut 4	KY:ltä ostetut 5	Muilta ostetut 6	Yhteensä(1- 2+3+4+5+6)
Isäntä	100	40				20	80
Sopimus				60			60

Yhteensä-sarake kuvaa kyseisen kunnan osuutta!

1.1 Isäntäkunta tuottaa tai tilaa

Taulukko 55

- Isäntäkunta ilmoittaa toimintayksiköitä, mikäli se on tuottanut palvelut itse. Mikäli taulukkoon 54 on ilmoitettu itse tuotettuja palveluita, on sillä oltava toimintayksiköitäkin.
- Toimintayksiköiden ei tarvitse sijaita fyysisesti isäntäkunnassa. Toimintayksiköt lasketaan isäntäkunnan alaisiksi, mikäli ne kuuluvat hallinnollisesti isäntäkunnalle (isäntäkunta tuottaa niissä palveluita). Sopimuskunnan omistamat kiinteistöt, joissa isäntäkunta järjestää palvelut, lasketaan isäntäkunnan toimintayksiköiksi.
- Sopimuskunta ei ilmoita toimintayksiköitä.

1.1 Isäntäkunta tuottaa tai tilaa

- Joskus kunnat ovat isäntä-sopimuskunta suhteessa ristikkäin
- Joku kuntaa saattaa toimia opetuspalveluiden isäntänä
- Toinen sote-palveluiden isäntänä
- Kolmas Yty-palveluiden isäntänä
- Jokainen palvelualue käsitellään silloin omana yt-alueenaan

1.2 KY tuottaa tai tilaa

Taulukko 01 - KY

- KY ilmoittaa kaikki palvelun järjestämisestä aiheutuneet kustannukset ja tuotot tehtävittäin todellisen toiminnan mukaan
- Jäsenkuntien maksamat maksuosuudet kirjataan tehtävittäin menolajille *Myyntitulot kunnilta*
- Ulkopuoliselta tuottajalta jäsenkunnille ostettu palvelu kirjataan *Asiakaspalveluiden ostoiksi* ja kollektiivipalveluissa *Muiden palveluiden ostoiksi* tehtävittäin

1.2 KY tuottaa tai tilaa

Taulukko 01 - Jäsenkunta

- KY:lle maksettu maksuosuus kirjataan *asiakaspalveluiden ostoiksi* kunnilta tehtävittäin
- Kollektiivipalveluissa (tehtäväluokat 110, 201, 270, 301, 350, 440–480, 535–555, 610–669) maksuosuus kirjataan *muiden palveluiden ostoiksi*, koska asiakas ei ole todennettavissa
- *Asiakaspalvelujen ostojen* tulee vastata taulukkoon 54 ilmoitettuja ostopalveluita (KY:itä ostetut)

1.2 KY tuottaa tai tilaa

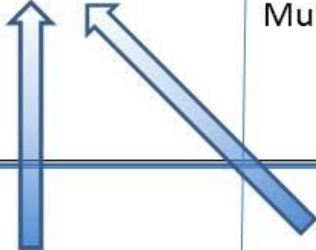
Taulukko 01 - Jäsenkunta

- Mikäli sopimuskunta omistaa palvelujen tuotannossa käytettävät kiinteistöt, joista isäntäkunta maksaa vuokraa, kirjataan kiinteistöihin liittyvät todelliset menot ja kyseinen vuokratulo sopimuskunnan käyttötalousoosassa tehtävälle 535 *Toimitila- ja vuokrauspalvelut*

1.2 KY tuottaa tai tilaa

Taulukko 01

Kuntayhtymä tuottajana tai tilaajana
taulukko 01

Tuotantokustannukset	Maksusuodet	Ostetut lopputuotepalvelut
Kuntayhtymä Palkat ja palkkiot Palvelujen ostot Aineet ja tarvikkeet Vuokrat Jne.	Myyntitulot kunnilta (5220) 	<u>Jäsenkuntalaisille:</u> Asiakaspalveluiden ostot (05X0) tai Muiden palveluiden ostot (0600)
Jäsenkunta	Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä (0530)	Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä (0530)

1.2 KY tuottaa tai tilaa

Taulukko 54 - KY

- Kuntayhtymä ilmoittaa sarakkeella 01 *Itse tuotetut* kaikki jäsenkunnille ja muille tuotetut palvelut
- Sarakkeelle 02 siitä: myydyt ilmoitetaan ainoastaan muille kuntayhtymille, valtiolle tai yksityisille myydyt palvelut (ei jäsenkunnille myytyjä)
- Ulkopuolisilta palveluntuottajilta jäsenkunnille ostettuja palveluita ei ilmoiteta taulukkoon 54

1.2 KY tuottaa tai tilaa

Taulukko 54 - Jäsenkunta

- Jäsenkunta ilmoittaa sarakkeella 05 *Kuntayhtymiltä ostetut* oman kunnan osuuden kuntayhtymältä ostetuista palveluista.
- Taulukko 55:
 - » Kuntayhtymä ilmoittaa toimintayksiköt oman toiminnan osalta, koska se on tuottaja.
 - » Jäsenkunta ei ilmoita toimintayksiköitä.

1.2 KY tuottaa tai tilaa

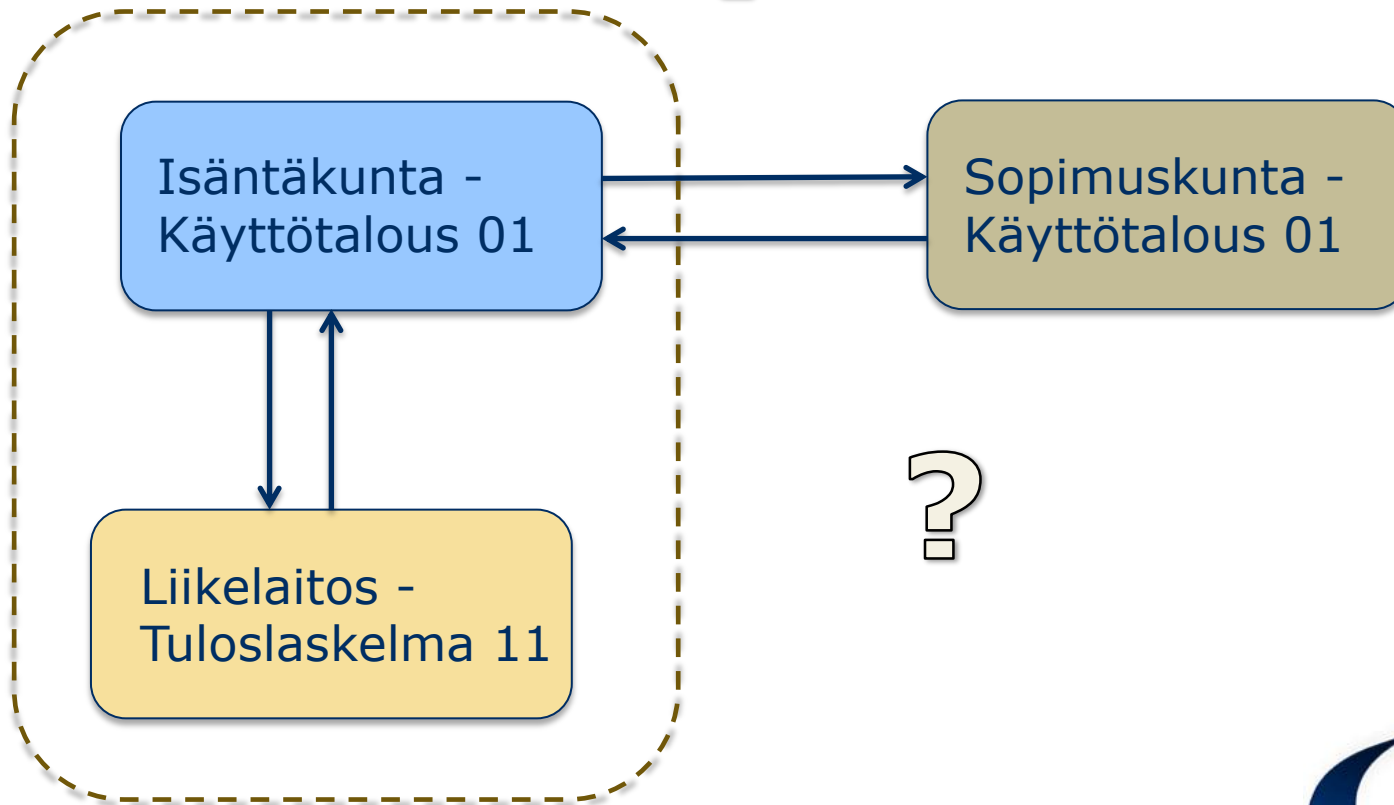
Taulukko 54 - numeroesimerkki

- Kuntayhtymä tuottaa jäsenilleen 80 ja 20 ulkopuolisille
- Kuntayhtymä osaa jäsenilleen ulkopuoliselta tuottajalta 40 (20+20)

	Itse tuotetut 1	Siitä: myytyt 2	Valtiolta ostetut 3	Kunnilta ostetut 4	KY:ltä ostetut 5	Muilta ostetut 6	Yhteensä(1- 2+3+4+5+6)
Isäntä	100	20					80
Jäsen1					60		60
Jäsen2					60		60

**Yhteensä-sarake kuvaa kyseisen kunnan osuutta!
KY:llä kuvaa sen jäsenkunnilleen tuottamia!**

1.3 Isäntäkunnan liikelaitos tuottaa

1.3 Isäntäkunnan liikelaitos tuottaa, käyttötalous 01 - isäntäkunta

- Isäntäkunta ilmoittaa liikelaitoksen omille kuntalaisilleen tuottamat palvelut tehtävittäin menolajille *Asiakaspalveluiden ostot kunnilta ja Siitä: sisäiset menot*
- kunta "ostaa" palvelut sisäisenä ostona omille kuntalaisilleen
- Silloin käyttötaloudesta nähdään aina kuntakohtaiset osuudet (netosta)!!
- Mikäli liikelaitos maksaa sisäistä vuokraa toimitiloista, tulee tähän liittyvät menot ja tulot ilmoittaa käyttötalouden tehtävällä 535, ei esim. perusterveydenhoidossa

1.3 Isäntäkunnan liikelaitos tuottaa, käyttötalous 01 - isäntäkunta

- *Asiakaspalvelujen ostojen* tulee vastata taulukkoon 54 ilmoitettuja ostopalveluita

1.3 Isäntäkunnan liikelaitos tuottaa, käyttötalous 01 - sopimuskunta

- Ostot isäntäkunnan liikelaitokselta kirjataan tehtävittäin menolajille *Asiakaspalvelujen ostot kunnilta*
 - » Huom. Eivät sisäisiä, kuten isäntäkunnalla
- Kollektiivipalveluissa (tehtäväluokat 110, 201, 270, 301, 350, 440–480, 535–555, 610–669) *muiden palveluiden ostoiksi*

1.3 Isäntäkunnan liikelaitos tuottaa, taulukko 54

- Isäntäkunta ilmoittaa sarakkeella 04 *Kunnilta ostetut* omien kuntalaisten osuuden. Tämän tulee vastata taulukkoon 01 ilmoitettuja sisäisiä *asiakaspalvelujen ostoja* kunnilta, jotka ovat kunnan sisäisiä ostoja liikelaitokseltaan
- Sopimuskunta ilmoittaa sarakkeella 04 *Kunnilta ostetut* omien kuntalaisten osuuden. Tämän tulee vastata taulukkoon 01 ilmoitettuja *asiakaspalvelujen ostoja* kunnilta

1.3 Isäntäkunnan liikelaitos tuottaa, taulukko 55

- **Isäntäkunta:**
 - » Ei ilmoita toimintayksiköitä.
- **Sopimuskunta:**
 - » Ei ilmoita toimintayksiköitä.

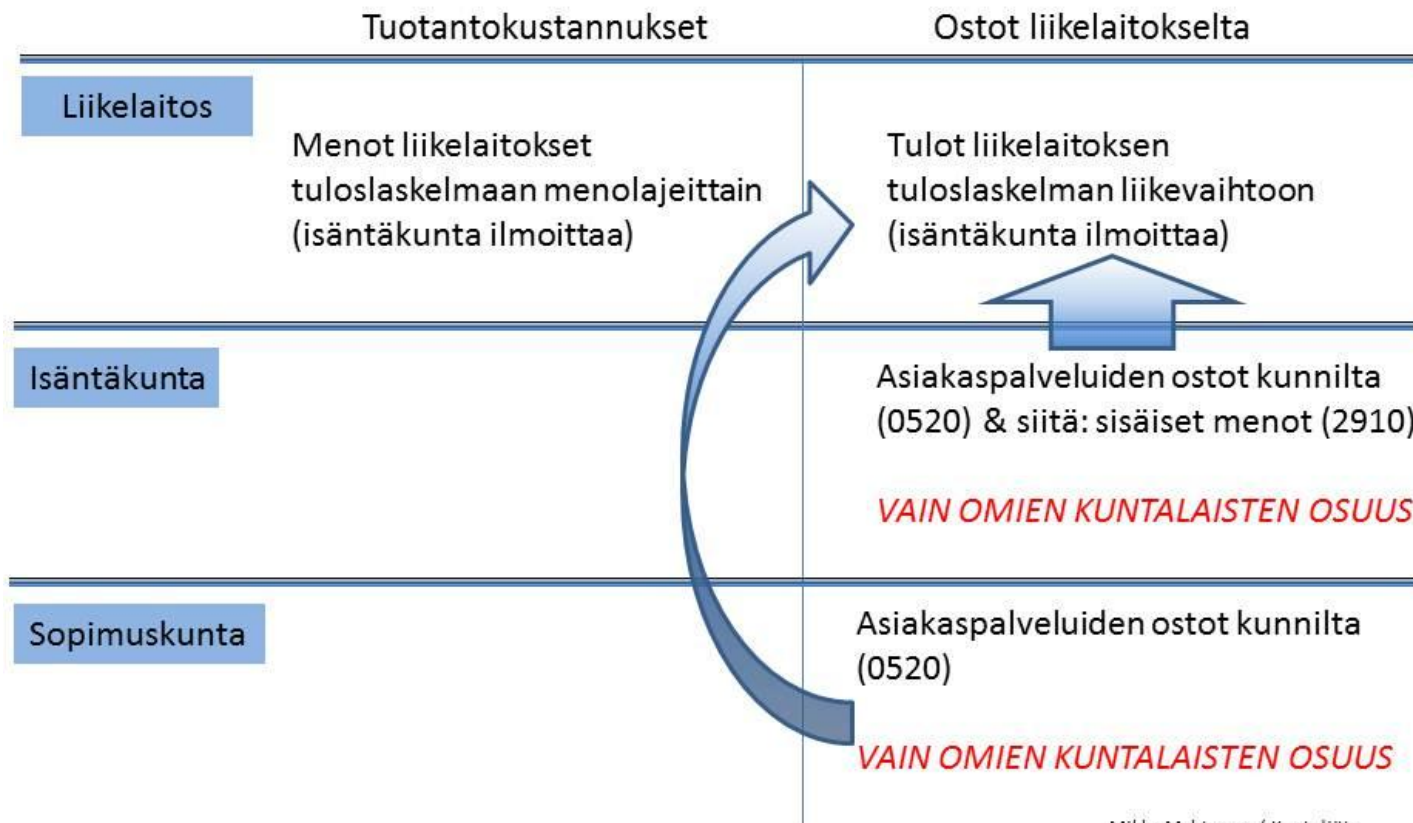

1.3 Isäntäkunnan liikelaitos tuottaa, Tuloslaskelma 11 - liikelaitos

- Isäntäkunta ilmoittaa liikelaitostaulussa (taulukko 11) todelliset palvelun tuottamisesta aiheutuneet kustannukset ja tuotot
- Tehtäväluokka määräytyy liikelaitoksen pääasiallisen toiminnan mukaan, laaja-alaiset sosiaali- ja terveysalan liikelaitokset kuuluvat kuitenkin tehtävälle 290
- Myyntitulot kunnilta kirjataan liikelaitoksen liikevaihtoon. Myös isäntäkunnan sisäiset ostot kirjataan liikelaitoksen liikevaihtoon

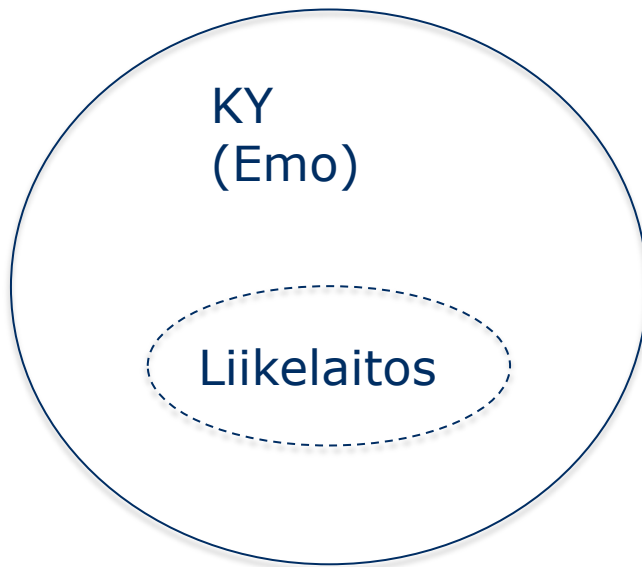
1.3 Isäntäkunnan liikelaitos tuottaa

Isäntäkunnan liikelaitos tuottajana

1.4 KY:n liikelaitos tuottaa

- Kaksi eri tapausta
 - » Kuntayhtymän liikelaitos
 - » Liikelaitoskuntayhtymä

ERO

1.4 KY:n liikelaitos tuottaa – käyttötalous 01

Liikelaitoskuntayhtymä:

- **Liikelaitoskuntayhtymä ei ilmoita kustannuksia eikä tuottoja käyttötalouteen**
 - » **Menot ja tulot ainoastaan liikelaitoksen tuloslaskelmassa – taulukko 11**

Kuntayhtymän liikelaitos:

- Sisäinen palvelujen osto omalta liikelaitokselta ilmoitetaan tehtävittäin menolajille *Asiakas tai muiden palveluiden ostoihin* ja *Siitä: sisäiset menot* riville
- Jäsenkunnilta saadut maksuosuudet kirjataan myyntituloiksi kunnilta
 - » Eli menot ja tulot kierrätetään KY:n käyttötalouden kautta

1.4 KY:n liikelaitos tuottaa – käyttötalous 01

- Jäsenkunta ilmoittaa ostot liikelaitoskuntayhtymältä tehtävittäin menolajille *asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä* (pl. Kollektiivipalvelut)
- *Asiakaspalvelujen ostojen* tulee vastata taulukkoon 54 ilmoitettuja ostopalveluita

1.4 KY:n liikelaitos tuottaa – liikelaitos - tuloslaskelma 11

- Tehtäväluokka määräytyy liikelaitoksen pääasiallisen toiminnan mukaan, laaja-alaiset sosiaali- ja terveysalan liikelaitokset kuuluvat kuitenkin tehtävälle 290.
- Emokuntayhtymän liikelaitokselle tilittämät jäsenkuntien maksuosuudet ja muut ostot kirjataan liikevaihtoon. Myös suoraan kunnilta saadut maksuosuudet kirjataan liikevaihtoon.

1.4 KY:n liikelaitos tuottaa

Liikelaitoskuntayhtymä tuottajana

	Tuotantokustannukset	Ostot liikelaitoskuntayhtymältä
Liikelaitos	Menot liikelaitokset tuloslaskelmaan menolajeittain (kuntayhtymä ilmoittaa)	Tulot liikelaitokset tuloslaskelman liikevaihtoon (kuntayhtymä ilmoittaa)
Jäsenkunta		Asiakaspalvelujen ostot kuntayhtymiltä (0530)

Mikko Mehtonen / Kuntaliitto

1.4 KY:n liikelaitos tuottaa

Kuntayhtymän liikelaitos tuottajana,
emokuntayhtymä välittää palvelun jäsenkunnille

Tuotantokustannukset	Ostot liikelaitokselta	Ostot kuntayhtymältä
Liikelaitos Menot liikelaitoksen tuloslaskelmaan menolajeittain (kuntayhtymä ilmoittaa)	Tulot liikelaitoksen tuloslaskelmaan tulolajeittain (kuntayhtymä ilmoittaa)	
Emokuntayhtymä	Muiden palveluiden ostot (0600) & Siitä: sisäiset menot (2910)	Myyntitulot kunnilta (5220)
Jäsenkunta		Asiakaspalveluiden ostot kuntayhtymiltä (0530)

Mikko Mehtonen / Kuntaliitto

1.4 KY:n liikelaitos tuottaa

- KY ilmoittaa molemmissa tapauksissa taulukkoon 54 itse tuotettuihin kaikki itse tuotetut palvelut
- Sarakkeelle 02 *Siitä: myydyt* ilmoitetaan ainoastaan muille kuntayhtymille, valtiolle tai yksityisille myydyt palvelut
 - » ei jäsenkunnille myytyjä
- Sarake 07 *yhteensä* kuvaa silloin jäsenkunnille tuotettujen palveluiden määrää
- Liikelaitoskuntayhtymä ilmoittaa toimintayksiköt oman (liikelaitoksen) toiminnan osalta

Miten ilmoitetaan muissa taulukoissa ?

Taulukon 05 *meno ja -tulokerittelyt* kirjaukset yhteistoiminta-alueilla

- Taulukkoon 05 kirjataan palvelujen järjestämistä riippumatta käyttötalouden meno- ja tulolajien sekä investointimenojen ja -tulojen erittelyjä, jolloin kirjaustapa ei muutu erilaisten palvelujen järjestämistapojen välillä

Taulukon 07 eräitä tietoja kunnan/kuntayhtymän taloudesta kirjaukset yhteistoiminta-alueilla

- Taulukon 07 tiedoista ainoastaan terveystoimea koskevat erillistiedot (rivit 250 1490 - 270 1290) ilmoitetaan järjestäjittäin. Muut tiedot ilmoitetaan peruskunnittain. Isäntäkunnat ilmoittavat peruskunnittaisiin tietoihin vain oman kunnan osuuden, samoin kuin sopimuskunnatkin. Kuntayhtymät ilmoittavat tiedot kaikkien jäsenkuntien osalta.

Tämä tarkemmin luokitusoppaassa!!